

בקור בגליל העליון : דלתון (ישוב טריטוליסני, חהונה, סעסע - משמר חבבול, כנהרה עופרות חברזל, בערב ביקור בכטר גלעדי. נפה ראיתי בערב, בערך בשעה שש וחצי - "הדבר הסעופף" - כטיגרה עכחה וארוכה, בקצה מלמטה ולמעלה כזנב דג, עפה במהירות מצעון לדרום בקו ישר, ונעלמה מאחורי העצים שהסתירו האופן.

ביום ה' שבתי לח"א (6.1.55) ישיבת מטה, בה מסרתי על השיחות, פגישה

עם שוחט וחרות: עבודה לקרונפלד.

ביום ו' 7.1.55 פגישה עם הכלליים, אח"צ - עם 40 אנשי תעשיה, מסחר, בנקים ומדע. בשבת (אחטול) שיחה עם לבון, אח"כ עם פרוגרסיביים, עם מ. טרה, עכמ. דיין, ישיבת מטה, פגישה עם שנקר, שיחה עם נ. גולדמן ורוז הלפרין.

הבוקר חזרתי הנה.

15.1.55

בא אצלי הבוקר ישראל בר (בן 42, בא לארץ בשנת 1938, אחרי כניסת היטלר לאוסטריה). לפני שנתיים עזב את מפ"מ - בימי משפטי פרג. הכיר כל הקבוצות שם. השח"צ - סחיוזופרניה צבועה, הדבר הממשי - האינטרס של הקח"א. א"ה - מבחינה השקפה הולכת בדרך הנכונה, אבל לא מטיקה המסקנה הנכונה: שומרה על מסגרת נפרדת, לא היה יסוד לפילוב הקיבוץ, לא לפילוב מפ"מ.

היחידים שהסיק המסקנה היה סנה. בר היה בחטיבת שמאל וקרוב לסנה. סנה אמר לו עוד לפני שנתיים שדרכו למקי. לא אמר זאת לכל המפלגה ולא לכל אנשי החטיבה, אבל אמר למקורביו. לפני בר העמדה ברורה: מקי או ציונות. בחב בציוניות. ברירה זו עמדה לפניו לאחר שרותו בבריגדה הבינלאומית בספרד. היה חייל בצבא באוסטריה וגמר האקדמיה הצבאית (אמסטס מכינה עד סגן ורב סרן). בסתר נלחם שנתיים. בבריגדה זו שמע בפעם הראשונה על ציוניות. בבריגדה הכולנית היה גדוד יהודי, ובו היו פוע"צ שמאל. בפברואר 1938 פורקה הבריגדה. חזר לאוסטריה. נזדמנה לו הביוגרמיה של הרצל כתובה ע"י בייך - ונעשה ציוני. בא היסלר וחללים לעלות ארצה. מה נכנס לחבנה, כחל עבד כסגנו של יגאל ידין, בדרגה של סגן אלוף.

רצה לפני שנתיים לשוב ל"כיתו" (לחצה"ל). לבון הסתייב מסנו. שוחח כמה פעמים עם מ.ד. דווקא הוא אמר לו שהוא מעוניין בשובו. לפני חודש נמסר שוב עם לבון, וזה אמר לו שהוא חוזר בו מהסתייגותו. דובר על קתדרה להיסטוריה צבאית, לבון החייסם בחיוב. אבל המעם דווקא מ.ד. אמר שבצבא אינו רואה לו מקום. ואשר לקתדרה אין זה עסקו של הצבא.

בר רואה בכך שאלה מוסרית, ולא בעיה של שיבוץ. מציב לי השאלה - כ.ד. אמר כי בהור ראש מועצת פועלי כ"ס הוא אומר לו שאין לו עבודה בשבילו, אבל אם ב.ג. יאמר לראש מ.פ. כ.ס. שיש לסדר אותו בעבודה - כמובן שימצא לו עבודה.

מענו: רחוב ברנדייס 67, ח"א.

אמרתי לו שאני מחשיב לימוד היסטוריה צבאית, אם כי אין זה מדע,

וממאורע צבאי מלחמתי אחד אין ללמוד על שני, אבל ידיעה ההיסטורית נחוצה,

גם כללית, גם היסטוריה צבאית של הארץ (בה עברו כל המפקדים הגדולים, מחוץ

לחניכעל), וגם ההיסטוריה הצבאית היהודית - לפי חנך, פלוויוס ושרידי

היריות על בר כוכבא בניסין מטבריה ויהודי חיפה.

בינתיים שאלתיו לדברי אכידן ב"עולם הזה" שקיבל לפי דבריו מקודה

לעזוב לטרון, מטעמים פוליטיים". לי זה לא היה ידוע כלל, אך לורך ברר

שזה קרה בלילה שלאחר הכרזת המדינה, והפקודה ניתנה ע"י י. ידן. בר אמר לי

שהוא זוכר היטב הדבר, הפקודה לעזוב את לטרון ניתנה ע"י יצחק רבין שהיה

אז מפקד הראל שחפס הרמה בין בב-אל-ואד וירושלים; ביקשתיו לברר פרטי

האינצידנט. סיפרתי לו על שני המקרים שבהם חלקתי על י. ידן - ונכנעתי

לו, ועשייתי משגה בכניעה זו! פעם כשדרשתי, אחרי כואי בשיירה האחרונה לירושלים

(ערב מסח) ונודע לי שדיר איוב נחפסה על ידי ערבי, לשלוח כוח מספיק לחפוס

דיר איוב - ויגאל ענה שאין לו כוחות. הזמנתי לירושלים - ושוב יגאל עמד

על דעתו. היות וחיייתי אז מוכרח להשאר בירושלים לא רציחתי להכריע נגד יגאל,

כלי ידיעה פרטי המצב בשאר החזיתות. בפעם השניה - בקרב הראשון עם המצרים,

דרשתי להביא עוד חטיבה אחת למען לגבור לבמרי עם המצרים, או לחפוס את עזה,

ויגאל אמר - "רק על גופי חבוא החטיבה" ונכנעתי לו - וזה היה משגה. בר סיפור

שגם הוא דרש מיגאל להביא עוד חטיבה, ויגאל התנגד....

מיד לאחריו באה "החברת" (כני המושבים והקבוצים); הבעיה היא הקציב. אפשר בזמן קצר להביא הישובים לעצמאות כלכלית, בלי היזקקות לעבודות חוץ. הנתיישים מאמינים בעתידם, עובדים בחריצות על מברשיהם, כמו כוורת דבורים. יש חכניה של הקציב? יש הקציב לחתייבות ויש הקציב לכיסוס. הגורם העיקרי - הגדלה ששחי ההשקאה. בסחיו הבא יגיעו חמים, יגיעו ל-20 דונם השקאה. דיברתם עם הסוכנות? דיברו עם כהנוביץ וויץ. כהנוביץ הגיש הקציב לשנה תש"ו הקציב של 15 מיליון - לרסוס. יש לתת פרה לאחר, חוספת חדר לשני, סחמן ועוד. המחלקה אישרה 4.2 מיליון. איפה ה-60 מיליון? 31 מיליון לחבליים (דרוט, מרודור, חיכון, הצפון) וגם לעליות חדשות. יתנו 700 עד 1000 ל"י ליוזמה מסקית השנה. לעם קיום - לא ביסוס - דרושים 4.2 מלס 30,000 לכל ישוב, ויש 60 ישובים, כלומר 6 מיליונים - בלי סכום זה הישובים עלולים להתפורר.

(עמסס הורוויץ, רחוב ריינס 6, ת"א, תנועה המושבים).

הבחורים סיפרו לי שבקבוץ הארצי יש תסיסה רצינית בקרב הצעירים הרוצים להצטרף אליהם. הבעיה השתוממות על אפשרות זו בקרב נוער המתחנך כרובונים בקבוץ. אמרו לי שהתוססים הם מי שהיו קצינים בצה"ל, והם נכונים למרוד בקבוץ. לעומת זה שקט בקה"מ. ויניה כהן הרצה בפני חניכי סמינריון כי בני המושבים שהם קולקים לא רוצים לעבוד והלכו לישובי העולים, האיחוד השסוף בעבודה שכירה מחד מכרד הצעירים ושלח אותם להיות מקידי מסוכנות ביזובים.

- הבטחתי להתקשר עם אטכול ולסדר פגישו: ביום הששי הבא.

25.1.55

לפנות ערב קיבלתי מכרז מבני רוזנבסקי שאביהם נפטר ויוכא מחר

לקבורה בסג'רה, בין 1-12 אה"צ.

ביקשתי שיטורו לי מייטר מחר בבוקר.

בבוקר היה אצלי ט.ד. הוא סבור שאט ט.ל. ישאר עוד כחצי שנה -

יוכלו לסדר יחסים קורקטיים ולמנוע שיחות רשמיות במטה ובצבא, אם כי סח

סקולקל אין לחקן. הוא טהנגד לפועמדות של שאול (הציע לי זאת אחמול איסר)

- כי רואים אותו כבר כעובר במל. הוא מציע את לוי. זה לא נראה לי.

יש ההקדמות רבה בצבא - גם בזיון וגם באימונים. אולם אי האסון

בממשלה גובר. רבים לא יצביעו כלל או יצביעו בעד סיעה ב' - אם ממשלה

זו תעמוד לבחירה.

הוא חושש למסירה ועדות שביתת הנשק למשרד החוץ. יעשו ויחזורים

שאי אטטר יהיה לחזור טהם אחר כך: בענין חר הצומים, באזור המבורל (יש

50,000 דונט אדמה ערבים שעליה יושבים אנשי האון ומל קציר) ועוד. הוא

דורש שמטה ישמע אותו לפני קבלת כל החלטה.